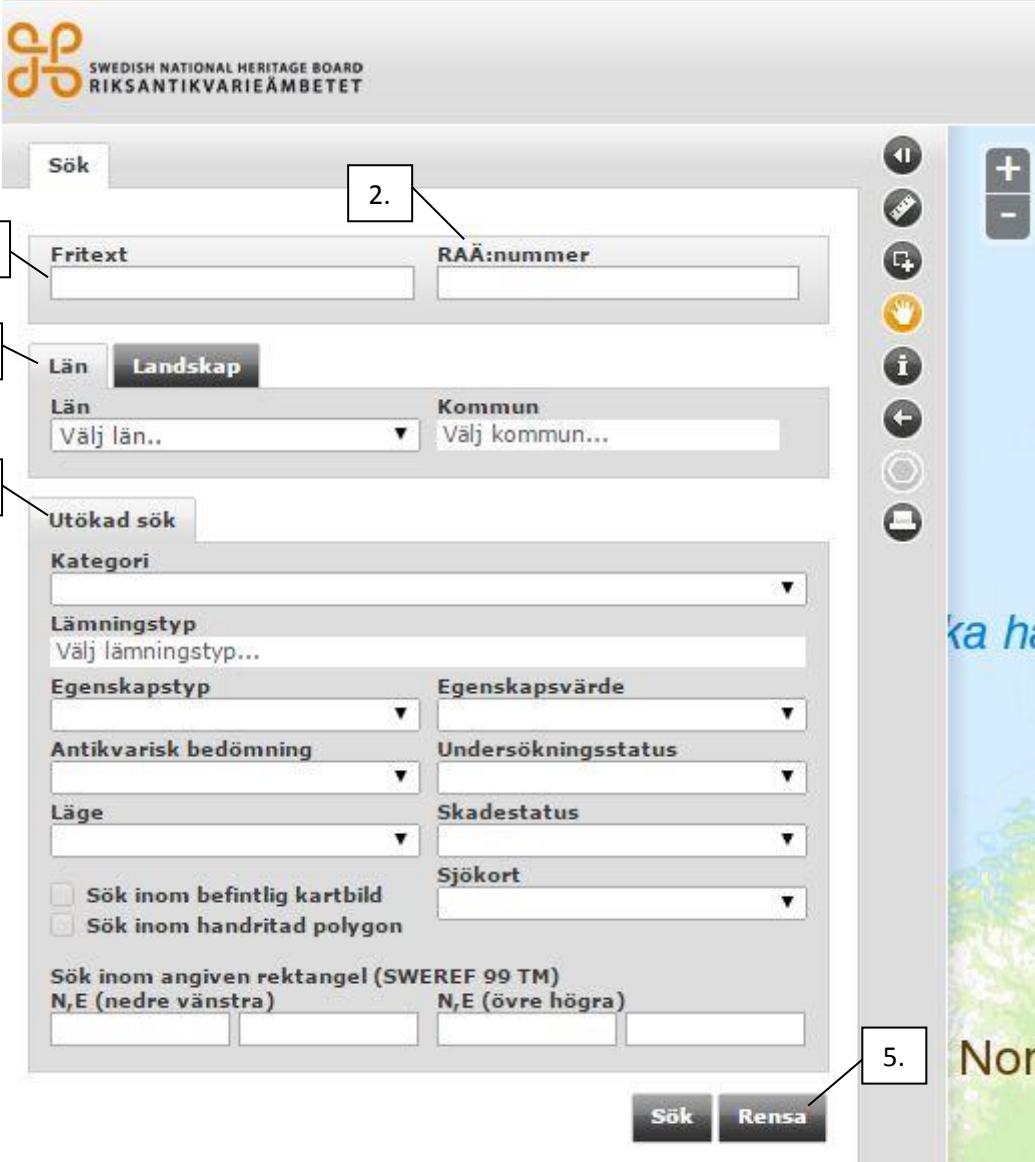

Hur söker jag i Fornsök?

The screenshot shows the search interface for the Swedish National Heritage Board (RIKSANTIKVARIÉÄMBETET). The interface includes a search bar with a 'Sök' button, a 'Fritext' field (callout 1), and a 'RAÄ:nummer' field (callout 2). Below these are filters for 'Län' and 'Landskap' (callout 3), and a 'Kommun' dropdown. A 'Utökad sök' section (callout 4) contains various filters: 'Kategori', 'Lämningstyp', 'Egenskapstyp', 'Egenskapsvärde', 'Antikvarisk bedömning', 'Undersökningsstatus', 'Läge', 'Skadestatus', 'Sjökort', and checkboxes for 'Sök inom befintlig kartbild' and 'Sök inom handritad polygon'. At the bottom, there are fields for 'Sök inom angiven rektangel (SWEREF 99 TM)' with 'N,E (nedre vänstra)' and 'N,E (övre högra)' coordinates, and 'Sök' and 'Rensa' buttons (callout 5).

1. Fritext

Genom att skriva ett ord i fältet Fritext gör du en nyckelordssökning på ungefär samma sätt som du gör i t.ex. Google eller andra sökmotorer. Fornsök går igenom FMIS databas efter ditt angivna nyckelord. De flesta egenskaper i FMIS är nu fritextindexerade vilket ger fritextsökningen en bred träffbild.

Ett undantag är att egenskapen "Typisk datering" inte är fritextindexerad. Detta är för att möjliggöra sökning efter de objektspecifika dateringarna som ingår i många objekts beskrivnings- eller dateringsfält.

Notera att du kan använda s.k. jokertecken (* eller %, bägge fungerar i Fornsök) i dina sökord. Du kan använda jokertecken både som prefix eller som suffix i dina sökningar:

- En sökning efter "järn*" träffar alltså alla ord där järn ingår i ett prefix, t.ex. järnålder, järngryta, järngaller etc.
- En sökning efter "*yxa" träffar alla ord där yxa är ett suffix, t.ex. flintyxa, skafthålsyxa, stridsyxa etc.

2. RAÄ-nummer

Varje lämning i FMIS databas har ett RAÄ-nummer (RAÄ står för Riksantikvarieämbetet) som består av sockennamnet och ett löpnummer.

Vissa sockennamn återfinns i flera län t ex Ed socken. Det betyder att om du bara är intresserad av Ed 1:1 i Stockholm län så väljer du bort Eds socken i Värmlands län och Västernorrlands län genom att skriva in Ed 1:1 i RAÄ-nummerfältet och välja Stockholms län i länslistan.

Objekt som tillkommit vid konverteringen har också ett undernummer till löpnumret, t ex Tisselskog 143:1. Vid nyregistrering i FMIS tilldelas ett objekt sin sockentillhörighet automatiskt efter gällande sockengräns. Systemet känner av i vilken socken första punkten i en linjegeometri placeras och objektet får sitt RAÄ-nummer därefter, t.ex. Tisselskog 146, och inga nya undernummer skapas. Vad gäller ytor räknar systemet ut i vilken socken centrum för geometrin ligger och objektet får sitt RAÄ-nummer därefter. Av den anledningen är det viktigt att du känner till om det är ett äldre nummer som har ett tillhörande undernummer och alltså måste ha tillägget :1 eller :2, eller om det är ett nytt nummer som inte har ett undernummer.

Under årens lopp har det skett förändringar i sockenindelningen (t.ex. att en socken har uppgått i en annan). Detta innebär att en del lämningar, som ursprungligen låg i en socken och fick sina RAÄ-nummer i denna sockens löpnummerserie, numera ligger rent geografiskt i andra socknar. Resultatet blir att man vid en sökning som t.ex. omfattar Malmö socken i träfflistan får med poster med RAÄ-nummer i Bunkeflo, Fosie, Husie, Hyllie, Lockarps, Södra Sallerups och Västra Skrävlinge socknar.

Du kan göra wildcardsökning på RAÄ-nummer, dvs. om du skriver in Ed 2* så kommer du att få en träfflista bestående av Ed 2:1, 2:2, 20:1, 21:1, 22:1 osv.

3. Län/Landskap

Om du först söker på exempelvis län och därefter vill söka på landskap måste du först rensa textfälten. Det gör du med knappen Rensa nere till höger i sökfönstret.

Län

Under fliken Län kan du antingen söka på enbart län eller på län och kommun. Träfflistan preciseras efter de alternativ du gett. Län och kommun väljs med hjälp av rullist. Det går inte att välja kommun utan att först välja län.

Landskap

Under fliken Landskap kan du söka på landskap eller landskap och socken. Dina val gör du med hjälp av rullister och socken kan inte väljas förrän du valt landskap. Träfflistan preciseras efter de alternativ du gett.

4. Utökad sök

Utökad sök kan användas för sig eller i kombination med Län och/eller Landskap. Hur du kombinerar beror förstås på vad du önskar få svar på. Vill du se exempel på olika sökkombinationer titta här.

Du kan även precisera din sökning utifrån de olika begrepp som finns under rullisterna. Närmare förklaring av begreppen finns att läsa under objektinformation.

Sök inom befintlig kartbild innebär att du först definierar sökområdet med hjälp av knappen *Zooma kartan* i knapplisten vänster om kartan. Kryssar du för rutan söker du endast i det område som visas i kartfönstret. Observera att kartan fortsätter bakom informationsfönstret.

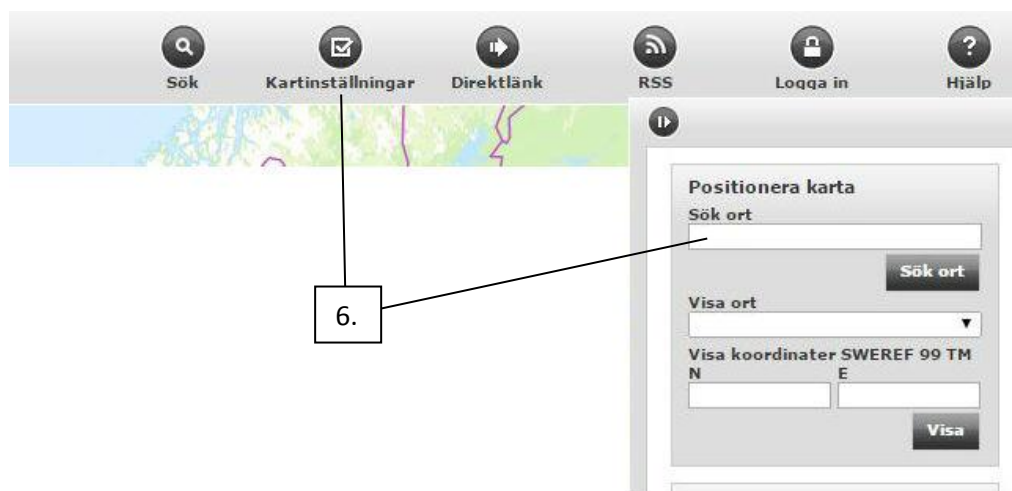
Sök inom handritad polygon innebär att du först definierar sökområdet med hjälp av knappen *Rita polygon att söka* i knapplisten vänster om kartan. Du måste vara inzoomad i skalläge 1:60 K. Tryck sedan på sök. De lämningar som finns inom den handritade polygonen listas i sökresultatet.

Sjökort. Om du vill söka dig till ett specifikt sjökort skriver du in sjökortets beteckning i textfältet.

Sök inom angiven rektangel (SWEREF 99 TM) innebär att du definierar sökområdet genom att ange en rektangel utifrån koordinater för nedre vänstra hörnet och övre högra hörnet. Lämningar inom området listas i sökresultatet.

5. Ny sökning

För att göra en ny sökning klickar du först på knappen Rensa nere till höger i sökfönstret. Sedan är det bara att fylla nya sökvillkor.

6. Sök ort

Med knappen Kartinställningar på knapplisten över kartan når du bl.a. Sök ort. Du skriver in ett ortnamn och klickar på Sök ort. Därefter väljer du den ort du är intresserad av (om det finns flera orter som har samma namn) så zoomar kartan till den valda orten.

Om Lantmäteriets ortnamnsdatabas

Det är Lantmäteriet som fastställer ortnamn. Det innebär att de beslutar om deras stavning och form, och redovisar dem i de allmänna kartorna. Sökningar på ortnamn i Fornsök görs mot Lantmäteriets ortnamnsdatabas.

Samiska ortnamn i sina olika varianter, nord-, lule-, ume- och sydsamiska, förekommer på de allmänna kartorna och i databaser. De redovisas i enlighet med sina respektive fastställda ortografier (skrivsätt). I många fall lagras även den äldre s.k. kartortografiska namnformen (exv. Kebnekaise) tillsammans med det korrekta samiska namnet (exv. Giebmejáisi). Genom sökfältet Ortnamn kommer de samiska ortnamnen att vara tillgängliga i den takt de förs in i Lantmäteriets grundläggande ortnamnsregister. Därför kan det under en övergångsperiod ibland saknas namn inom fjällvärlden, men detta kommer successivt att åtgärdas.

Ortnamn fastställda av Lantmäteriet har i allmänhet insamlats i samband med fältarbete genom uppteckningar, där lokalbefolkningen varit sagesmän. Namnen har därefter granskats av ortnamnsexpertis och jämförts med de uppteckningar som finns i ortnamnsarkiven i Uppsala, Göteborg, Lund och Umeå.

SWEDISH NATIONAL HERITAGE BOARD
RIKSANTIKVARIÉAMBETET

Sök

Fritext RAÄ:nummer

Län Landskap

Län Välj län.. Kommun Välj kommun...

Utökad sök Administrativ sök

Registrerare Registreringsdatum Exakt

Registrerande org

Inventeringstyp Ansvarig organisation i fält

Ansvarig person i fält

Diarienummer Extern identitet

Inventarienummer

Sök Rensa

7. Administrativ sök

Här kan du som är yrkesanvändare och har ett login söka på följande kriterier:

- Registrerare
- Registreringsdatum
- Registrerande organisation
- Inventeringstyp
- Ansvarig organisation i fält

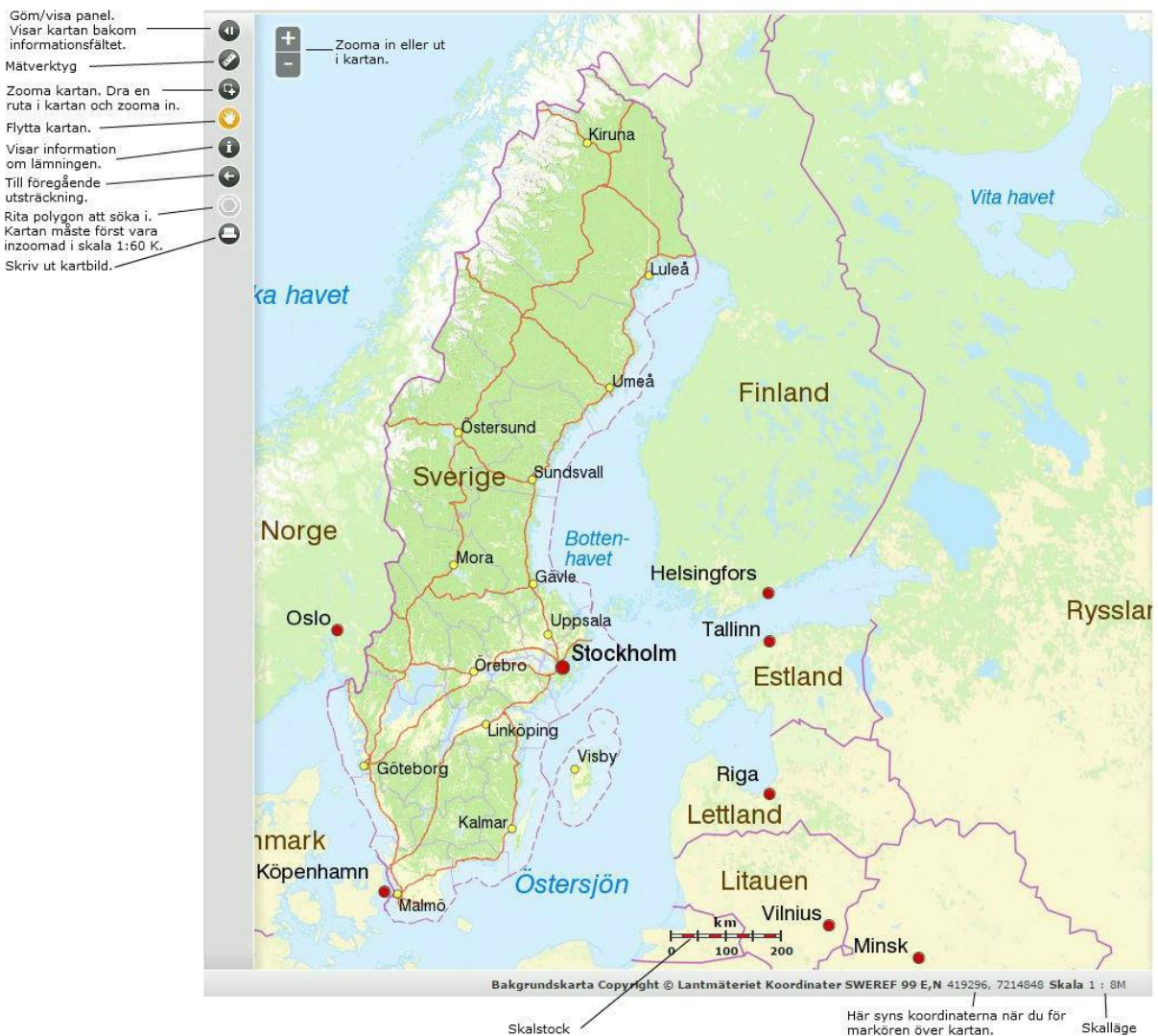
- Ansvarig person i fält
- Diarienummer
- Extern identitet
- Inventarienummer

Du kan söka antingen på ett villkor eller på flera i kombination. Sökvillkoren går också att kombinera med villkor under fliken Län/Landskap.

8. Att söka i kartan

Du kan också söka efter lämningar genom att zooma in i kartan och klicka på det objekt du är intresserad av. Beskrivningen av objektet visas då i fönstret till vänster om kartan.

Här får du en överblick över kartans olika funktioner och knappar.

Klicka på Kartinställningar så öppnas en ny panel.

Här kan du söka på ortsnamn.

Resultatet av sökning på ort visas här.

Zooma in i kartan genom att skriva in koordinater.

Välj vilken karta du vill ha som bakgrund.

Tänd eller släck andra lager genom att bocka i rutan framför.

Gråmarkerad text betyder att du måste zooma in i kartan för att kunna välja lagret.

Välj vilken bakgrundskarta du vill ha som standard i Fornsök.

Stäng fönstret.

Positionera karta

Sök ort

Visa ort

Visa koordinater SWEREF 99 TM

N E

Visa

Visa på kartan

Bakgrundskarta

- Sverige
- Ortofoto
- Sjökort
- SGU Berggrund
- SGU Jordart

Kartlager

- Fastighetsgränser
- Fastighetsbeteckningar
- SGU Grus och morän
- Landskap
- Socken
- Ekonomisk zon
- Sjökortindelning
- Kulturresevat (NV)
- Nationalparker (Lst)
- Naturvårdsområden (NV)
- Naturreservat (NV)
- Riksintressen natur (Lst)
- Riksintressen kultur (Lst)
- Nationalstadspark (Lst)
- Fornlämningar geometrier
- Fornlämningar symboler
- Fornlämningar etiketter
- Polygonlager för utritning

Sätt förvald bakgrundskarta

Använd standard

Bakgrundskarta Copyright © Lantmäteriet, Sjöfartsverket, Sveriges Geologiska Undersökning